

UN BĂRBAT PE NUME OVE
ȘI O LECȚIE DE ȘOFAT

S-a întâmplat, în cei aproape patruzeci de ani în care locuiseră în cartier, ca vreun vecin nechibzuit, nou mutat în cartier, să o întrebe pe Sonja care era motivul răcii adânci dintre Ove și Rune. De ce doi oameni, care fuseseră cândva prieteni, se urau dintr-o dată atât de tare?

Sonja obișnuia să răspundă calm că era o chestiune cât se poate de simplă. Totul avea de-a face cu faptul că, atunci când se mutaseră în cartier, Ove conducea un Saab 96, iar Rune – un Volvo 244. Vreun an mai târziu, Ove cumpărase un Saab 95, iar Rune – un Volvo 245. Trei ani mai târziu, Ove cumpărase un Saab 900, iar Rune – un Volvo 265. În următorul deceniu, Ove cumpărase alte două Saab 900 și, apoi, un Saab 9000. Rune mai cumpărase și el încă un Volvo 265, pe urmă un Volvo 745, dar, după câțiva ani, se întorsese la modelul sedan și cumpărase un Volvo 740. Ove cumpărase atunci

un alt Saab 9000, iar Rune trecuse la un Volvo 760, după care Ove cumpărase din nou un Saab 9000, iar Rune un Volvo 760 Turbo.

Și a venit apoi ziua în care Ove s-a dus la un dealer auto să se uite la modelul nou lansat, Saab 9-3 și, când s-a întors seara acasă, a văzut că Rune își cumpărase un BMW. „Un B-M-W! a urlat Ove la Sonja. Cum să te-nțelegi cu un astfel de om? Zi și tu, cum?“

Poate că nu era singurul motiv pentru care cei doi se disprețuiau, mai zicea Sonja. Dar, în fine, lumea ori înțelegea, ori ba, chestia asta cu mașinile. Și, dacă nu înțelegeau, Sonja nu vedea de ce s-ar mai obosi să le explice restul.

Majoritatea nu pricepeau, băgase Ove de seamă. Dar oamenii nu mai știau ce e aia loialitate. Mașina devenise „un mijloc de transport“, iar drumul era doar o complicație între două puncte. Ove e convins că din cauza asta traficul e cum e. „Dacă oamenii ar avea mai multă grijă de mașinile lor, n-ar mai conduce ca niște idioți“, se gândește Ove, în timp ce se uită neliniștit cum Parvaneh dă la o parte hârtia de ziar pe care el o întinsese pe scaun. E nevoită să tragă scaunul cât de în spate se poate ca să-i încapă burta, apoi îl trage înapoi în față ca să ajungă la volan.

Lecția de condus nu începe prea bine. Sau, mai bine zis, începe cu Parvaneh care încearcă să se așeze în Saab cu un suc în mână. Asta chiar n-ar fi trebuit

să facă. Pe urmă, se apucă să butoneze radioul ca să găsească „un canal mai vesel“. Nici asta n-ar fi trebuit să facă.

Ove adună ziarul de pe jos, îl rulează într-un baton și începe să-și lovească nervos palma, un soi de variantă agresivă a mingii artistes. Parvaneh apucă volanul și se uită la bord ca un copil curios.

— Cu ce începem? zice ea nerăbdătoare, după ce, în sfârșit, acceptă să lase sucul din mână.

Ove oftează. Pisica stă pe bancheta din spate și arată de parcă, dintr-o dată, și-ar fi dorit mult de tot ca pisicile să știe cum se pune centura de siguranță.

— Apasă ambreiajul, îi poruncește Ove.

Parvaneh se uită de jur împrejur, de parcă ar căuta ceva. Apoi se uită la Ove și zâmbește micos:

— Care-i ambreiajul?

Lui Ove nu-i vine să creadă:

— Doar știi, ce dra... Sfinte Sisoie!

Parvaneh se uită din nou în jur, se întoarce spre sistemul de prindere al centurii de siguranță, doar, doar o găsi ambreiajul. Ove își pune mâinile în cap. Expresia lui Parvaneh se schimbă de îndată într-una de enervare jignită:

— Ți-am zis că vreau să-mi iau carnetul pe automată! De ce te-ncăpățânezi să mergem cu mașina ta?

— Pentru c-o să-ți iei carnet adevărat, i-o întoarce Ove, apăsând pe cuvântul „adevărat“ într-un fel care

dă de înțeles că, pentru Ove, carnetul de conducere pentru mașină cu cutie de viteze automată nu e un „carnet adevărat“, după cum nici mașina cu cutie automată nu e o „mașină adevărată“.

— Nu mai țipa la mine, țipă Parvaneh.

— Da' nu țip, țipă Ove la rândul său.

Motanul se face ghem pe bancheta din spate, în mod evident hotărât să nu se bage în treaba asta, orice ar fi. Parvaneh își încrucișează brațele și se uită bosumflată pe geamul lateral. Ove își bate metodic palma cu batonul din hârtie.

— Prima pedală de la stânga e ambreiajul, mârâie el într-un târziu.

După ce trage adânc aer în piept, atât de adânc încât e nevoit facă pauză la jumătate, Ove continuă:

— Pedala din mijloc e frâna. Aia din dreapta e accelerația. Dai drumul ușor la ambreiaj până simți că angrenează, apeși apoi ușor accelerația și pornești.

Parvaneh pare să accepte asta pe post de scuză. Dă din cap că a priceput și se calmează. Apucă volanul, pornește mașina și face cum i-a spus Ove. Saab-ul se mișcă din loc cu o smucitură, face o scurtă pauză, apoi se avântă huruind spre parcare pentru vizitatori, gata, gata să intre într-o altă mașină. Ove trage frâna de mână, Parvaneh dă drumul volanului și își acoperă ochii cu mâinile. Saab-ul se oprește, în sfârșit, cu o altă smucitură zdravănă. Ove respiră de

parcă a trebuit să dea la o parte bariere militare pentru a ajunge la frâna de mână. Mușchii feței îi tresar de parcă l-a împroșcat cineva în ochi cu suc de lămâie.

— Acum ce faci? urlă Parvaneh, când își dă seama că Saab-ul e la doi centimetri de farurile mașinii din fața lor.

— Marșarier. Bagă-n marșarier, zice Ove printre dinți.

— Cât pe-aci să intru în mașina aia, găfâie Parvaneh.

Ove se uită la mașina din față și, dintr-o dată, fața i se destinde. Se întoarce spre Parvaneh și ridică ne-păsător din umeri:

— Ei, nu face nimic. E un Volvo.

Le ia un sfert de oră să iasă din parcare pe drumul principal. Ajunși acolo, Parvaneh accelerează în viteza întâi, iar Saab-ul vibrează de zici că stă să explodeze. Ove îi ordonă să schimbe viteza, iar ea îi răspunde că nu știe cum. Între timp, pisica pare că încearcă să deschidă ușa din spate.

Când ajung la primul semafor, o mașină de teren mare și neagră, în care sunt doi tineri cu capetele rase, oprește atât de aproape de Saab, încât Ove e sigur că o să găsească numărul de înmatriculare al jeepului imprimat pe lacul barei de protecție din spate. Parvaneh aruncă o privire neliniștită în oglinda retrovizoare. Jeepul își ambalează motorul, de parcă încearcă să

dea de înțeles ceva cu asta. Ove se întoarce și se uită prin parbrizul din spate. Cei doi tineri au gâtul și ceafa pline de tatuaje. Că parcă jeepul singur nu ajungea să dea de înțeles lumii întregi cât de proști sunt.

Se face verde. Parvaneh dă drumul ambreiajului, Saab-ul tușește și tabloul de bord se stinge. Parvaneh învârte stresată cheia în contact, ceea ce face mașina să guițe de-ți frânge inima. Motorul huruie, tușește și moare din nou. Cei doi tineri cu capetele rase și tatuaje pe gât claxonează. Unul dintre ei gesticulează.

— Apasă ambreiajul și accelerează mai mult, o instruieste Ove.

— Asta fac, răspunde Parvaneh.

— Ba nu faci deloc.

— Ba da!

— Acum tu țipi!

— BA NU ȚIP DELOC, FIR-AR SĂ FIE, țipă Parvaneh.

Jeepul claxonează. Parvaneh apasă ambreiajul. Saab-ul rulează înapoi câțiva centimetri și lovește bara din față a jeepului. Tatuajele apasă claxonul de parcă e alarmă anti-aeriană.

Parvaneh învârte disperată cheia în contact, dar motorul se oprește din nou drept răspuns. Atunci lasă totul baltă și își ascunde fața în mâini.

— Ce? Sfinte Sis... Plângi?! izbucnește Ove.

— NU PLÂNG, FIR-AR SĂ FIE, urlă Parvaneh, împrôșcând tabloul de bord cu lacrimi.

Ove se lasă pe speteaza scaunului și își coboară privirea. Pipăie marginea batonului de hârtie.

— E foarte greu, totu-i greu, nu pricepi? suspină ea, punându-și descurajată fruntea pe volan, de parcă se aștepta să fie moale și pufos. Sunt GRAVIDĂ! izbucnește ea apoi și, ridicând fruntea de pe volan, se uită la Ove, de parcă ar fi fost vina lui. Sunt și eu un pic STRESATĂ, chiar n-are nimeni înțelegere pentru o nenorocită de gravidă care e puțin STRESATĂ!!!!???

Ove se foiește încurcat pe scaun. Parvaneh lovește volanul cu pumnii de câteva ori. Murmură ceva, cum că tot ce voia era să bea „un suc, fir-ar să fie!“ Apoi, epuizată, își lasă brațele să cadă pe lângă volan, își ascunde fața în mâneca pulovărului și începe din nou să plângă.

În spatele lor, jeepul claxonează de zici că-i gata să fie călcat de feribotul de Finlanda. Și-atunci, ceva în capul lui Ove, cum se zice în termeni de specialitate, „dă rateu“. Deschide brusc portiera, se dă jos din mașină, se îndreaptă cu pași mari spre jeep și smucește portiera de pe partea șoferului zbierând:

— Tu n-ai fost începător niciodată?

Șoferul nu apucă să răspundă.

— Fir-ai al dracului de bătăran cretin, îi urlă Ove drept în față tânărului ras în cap și cu tatuaje pe gât, improșcând salivă pe scaunele din față.

Tatuatul nu apucă să zică nimic, iar Ove nici că așteaptă vreun răspuns. Îl ia pe tânăr de guler și îl

trage afară cu atâta forță că omul cade din mașină. E musculos și are, cu siguranță, peste vreo sută de kilograme, dar Ove îl ține de guler într-o strânsoare de fier. Tatuatul e atât de uluit de forța atacului, că nici nu-i dă prin cap să opună rezistență. Ochii lui Ove scapără de furie când îl lipește de propria-i mașină pe bărbatul cu minim treizeci și cinci de ani mai tânăr, până pârâie caroseria. Îi pune tatuatului arătătorul pe creștetul ras și își apropie fața de a lui de-și simt răsuflarea unul altuia.

— Mai claxonează tu o dată și o să fie ULTIMUL lucru pe care-l faci în viața asta. Priceput?

Tatuatul se uită fugar spre prietenul lui, la fel de musculos, rămas în mașină, apoi la coada de mașini tot mai mare din spatele jeepului. Dar nimeni nu face nici cel mai mic gest că ar vrea să-i sară în ajutor. Toată lumea pare să gândească același lucru: dacă un netatuat, de vârsta lui Ove, îl ia de guler, fără să șovăie, pe un tatuat de vârsta tatuatului și îl lipește de capota mașinii în halul ăla, poate că nu pe tatuat trebuie să aibă grijă să nu îl supere.

Ochii lui Ove sunt negri de mânie. Tatuatul pare că, după o scurtă chibzuială, a decis că bătrânul nu glumește deloc și, încercând să dea din cap că da, reușește să-și miște aproape imperceptibil vârful nasului în sus și în jos.

Ove dă și el din cap că a înțeles și îi dă drumul tatuatului. Apoi se întoarce pe călcâie, dă roată jeepului și se urcă în Saab. Parvaneh îl privește cu gura căscată.

— Ascultă aici, începe Ove, închizând cu grijă portiera. Ai făcut doi copii și ești pe cale să-l trântești pe al treilea. Ai venit dintr-o țară străină, de unde sigur ai fugit de război, persecuții și alte iaduri. Ai învățat o limbă nouă, ai învățat carte și o meserie cu care-ți câștigi pâinea și ții laolaltă o familie de nătărăi. Și să mă ia naiba, da' până acum n-am văzut să-ți fie frică de ceva pe lume!

Ove o pironeste cu privirea. Parvaneh are încă gura căscată. Ove îndreaptă un arătător foarte hotărât spre pedalele de sub picioarele ei:

— Nu-ți cer să faci operații pe creier. Îți cer să conduci o mașină. Ambreiaj, frână, accelerație. Mulți dintre cei mai mari idioți din istoria omenirii s-au prins cum funcționează. Și-așa o să faci și tu.

Pe urmă, Ove spune cele șase cuvinte care, pentru Parvaneh, aveau să fie întotdeauna cel mai frumos compliment pe care avea să-l primească vreodată de la el:

— Fiindcă tu nu ești complet idioată!

Parvaneh își dă la o parte de pe față o șuviță de păr năclăită de lacrimi. Apucă stângaci volanul cu

